

De Westelijke Woestijn

In 2009 wordt het gezin Raapas met vijf kinderen op de Vrijheidsbeperkende Locatie (verder te noemen VBL) in Ter Apel geplaatst. Het gezin is al vanaf 2002 in Nederland. Na diverse asiel en reguliere procedures te hebben doorlopen, die niet hebben geleid tot een verblijfsstatus, belandden zij uiteindelijk op de VBL.

Sinds twee jaar zijn mijn collega's in gesprek met de familie Raapas en al die tijd claimen zij uit de Westelijke Woestijn te komen. De familie heeft ook een gesprek gehad met een taalanalist, die heeft vastgesteld dat de familie de taal spreekt zoals mensen uit Senegal.

Na een jaar praten is de familie eindelijk overtuigd dat ze Nederland echt moet verlaten, omdat ze geen toekomst in Nederland kunnen hebben. Om te laten zien dat ze echt weg willen, hebben ze het aanvraagformulier voor vervangende reisdocumenten ondertekend en is de aanvraagprocedure gestart bij de ambassade van Senegal. Verrassend is het daarom dat de advocaat van de familie mij vertelt dat het gezin bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (verder te noemen IND) een nieuwe aanvraag voor een verblijfsvergunning heeft ingediend, omdat ze in Nederland willen blijven. De moeder heeft suikerziekte.

Ook al hebben ze deze aanvraag ingediend, ik ga toch door met mijn werk. Ik maak een afspraak bij de Senegalese ambassade om met de familie de vervangende reisdocumenten aan te vragen. Eenmaal bij de consul aan het bureau zegt de familie dat ze echt niet uit Senegal komen, maar uit de Westelijke Woestijn. De consul gelooft de familie en geeft geen vervangende reisdocumenten af. De consul geeft mij bij afloop van het gesprek de tip om een afspraak te maken bij de ambassade van Gambia, omdat hij vermoedt dat ze daar misschien vandaan komen.

Dit betekent dat ik de familie moet overtuigen dat ze een nieuw aanvraagformulier moeten ondertekenen. Dit keer betreft het vervangende reisdocumenten voor Gambia. In maart zijn ze zover en kan ik daadwerkelijk een afspraak gaan maken met de Gambiaanse ambassade.

In mei voer ik twee gesprekken met de familie.

In deze gesprekken vertellen ze dat ze graag naar huis willen. Het is echter onmogelijk om aan de papieren te komen, omdat ze uit Senegal komen. Ik leg uit dat ze niet langer dan twaalf weken op de VBL mogen blijven en als ze dan nog niet weg zijn, de kans groot is dat ze worden overgeplaatst naar een Gezinslocatie (GL). Hierop besluit de familie contact op te nemen met de Internationale Organisatie voor Migratie (verder te noemen IOM) om te gaan werken aan hun vertrek uit Nederland. Ze hopen daarmee te voorkomen dat ze op straat terecht komen. Ze zijn zelf verantwoordelijk voor hun vertrek uit Nederland. Ze moeten dus aan mij bewijzen dat ze inderdaad alles doen om Nederland te kunnen verlaten, anders heb ik geen reden om ze nog langer op de VBL te laten wonen.

Ondertussen heb ik de aanvraagformulieren voor vervangende reisdocumenten opgestuurd naar de ambassade van Gambia. In juli gaan Ben Raapas en ik naar de consul voor een gesprek. De consul vertelt ons dat hij de aanvraag voor vervangende reisdocumenten in behandeling zal nemen. Hij zal contact met ons opnemen, zodra hij meer weet...

In oktober heeft de ambassade nog steeds niets van zich laten horen. Mijn collega's doen maandelijks navraag, maar krijgen geen antwoord.

De familie Raapas verblijft nu al 6 maanden op de VBL.

In de maand januari van het jaar daarop krijg ik plotseling een brief van de IND. De familie blijkt opnieuw een verblijfsvergunning aangevraagd te hebben, vanwege de suikerziekte van de moeder. De eerdere aanvraag was afgewezen. Omdat de familie behandeling van de aanvraag in Nederland mag afwachten, de ambassade van Gambia heeft immers nog niets laten weten, rest mij niets anders dan regelmatig met de familie in gesprek te gaan.

Tijdens deze gesprekken krijg ik steeds meer de indruk dat ze gewoon echt niet weg willen, ondanks hun eerdere toezeggingen. Bij elk gesprek dat ik met ze heb, vraag ik wat ze ondernomen hebben om te zorgen dat ze weg kunnen. De familie zegt me dat zij alle medewerking hebben verleend en dat ook bij IOM en VluchtelingenWerk Nederland (verder te noemen VWN) zijn geweest. Maar als puntje bij paaltje komt, hebben ze in de negen maanden dat ze nu op de VBL zijn, slechts één brief geschreven naar familie in Senegal, dus niet Gambia, met het verzoek identiteitsdocumenten voor hen te regelen.

Op de brief is nooit een antwoord gekomen.

In februari zit ik koffie te drinken met een collega. Mijn collega is getrouwd met een Senegalese. Ze vertelt mij dat haar man Lucas Louares in het winkelcentrum van Emmen is tegen gekomen. Lucas Louares woont ook op de VBL met zijn gezin. Ik heb regelmatig gesprekken met de familie Louares. Ook zij zeggen dat ze uit de Westelijke Woestijn komen, net als de familie Raapas.

Maar Lucas Louares vertelt de echtgenoot van mijn collega iets nieuws. Hij vertelt dat hij samen met zijn broer Ben Raapas vanuit Dakar in Senegal naar Nederland is gekomen. De echtgenoot vertelt mijn collega het verhaal van Lucas Louares, niet wetende dat zijn vrouw deze familie van haar werk kent.

Met deze nieuwe informatie heb ik beide gezinnen uitgenodigd voor een gesprek. Ik had op internet foto's van Dakar (een prachtige oude stad, die op de Werelderfgoedlijst van UNESCO staat) opgezocht, geprint en op tafel gelegd. De families ontkennen dat ze familie van elkaar zijn en dat zij voor het gemak aan derden vertellen dat zij uit Senegal komen. Niemand weet immers waar de Westelijke Woestijn ligt!

Ondertussen zit de familie Raapas al meer dan een jaar op de VBL. Daar moet een einde aan komen, dus breng ik alles in gereedheid om, zodra ik toestemming heb, de familie op straat te zetten. In een laatste ultieme poging vraag ik een collega of het mogelijk is nog een keer vervangende reisdocumenten aan te vragen bij de ambassade van Senegal. Van de Gambiase ambassade heb ik nog steeds niets gehoord.

Ook neem ik contact op met de advocaat van de DT&V. Ik denk namelijk dat ik de vader in vreemdelingenbewaring kan plaatsen, omdat er een aanvraag loopt bij twee ambassades. Daardoor heb ik zicht op uitzetting van de familie. De moeder en kinderen kunnen dan op de VBL blijven en de vader gaat naar een detentiecentrum. Ik hoop dat de vader in het detentiecentrum eindelijk echt gaat werken aan vertrek uit Nederland. Een week later heb ik het gezin uitgenodigd voor een vertrekgesprek en heb ik verteld dat ik de politie zal vragen om Ben Raapas in vreemdelingenbewaring te laten stellen. Als reactie krijg ik te horen dat ze opnieuw een asielaanvraag hebben gedaan bij de IND en dat ze in mei een afspraak hebben.

In april heb ik de vader, Ben Raapas, door de politie in bewaring laten stellen. De IND wijst ook het herhaalde asielverzoek van Ben af.

In mei vertrekt de moeder, Sandra Raapas, met haar kinderen van de VBL en heeft ze een afspraak met de IND. Tijdens de behandeling van haar aanvraag woont ze met de kinderen op het Aanmeldcentrum. Een aantal dagen later is ook deze aanvraag afgewezen.

Op 4 augustus word ik door een medewerker van IOM aangesproken met de mededeling dat Ben Raapas zowaar zelfstandig is vertrokken naar Senegal. In het detentiecentrum heeft hij inderdaad ingezien dat hij minder hoog van de toren moet blazen en heeft hij contact opgenomen met een vriend in Senegal. Deze vriend heeft identiteitsdocumenten voor hem kunnen regelen, waarmee Ben Raapas een reisdocument heeft gekregen.

Waar zijn echtgenote en kinderen zijn gebleven dat vertelt het verhaal niet, maar vermoedelijk zijn ze Ben Raapas achterna gegaan.